

باسمه تعالی

آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

کلاس:

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

نام درس: فارسی

پایه: دهم

رشته: ریاضی و تجربی

تاریخ آزمون: دی ماه ۱۳۹۷

صفحه ۱ از ۳

ردیف	سؤال	بارم
الف:	قلمرو زبانی	۷
۱	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) پیران قبیله خویش را حرمت‌دار، ولیکن به ایشان مولع مباش. ب) شیخ بفرمود تا آن روز موشی بگرفتند و در حقه کردند.	۰/۵
۲	تفاوت معنایی واژه «خیره» را در ابیات زیر بررسی کنید. الف) لیک چنان خیره و خاموش ماند ب) ای تشنه به خیره چند پویی کز همه شیرین سخنی گوش ماند کاین ره که تو می‌روی سراب است	۰/۵
۳	با توجه به معنا و مفهوم جمله، واژه مناسب را انتخاب کنید. الف) چندان که در حمام شدیم دلاک و ..... درآمدند و خدمت کردند (مکاری/ قیّم) ب) معلم را عادت آن بود که نقشه نیمه کاری با خود به کلاس آورد، به تخته سیاه با گچ طرح جانوری می‌ریخت و خود به ..... نقشه خود می‌نشست (رونگاری/ نقطه‌چینی)	۰/۵
۴	واژه‌هایی را که از نظر املائی نادرست است، اصلاح کنید. (لثیم و پست) (غرض و دین) (فراغ و آسودگی) (متلاطم و ناآرام) (مرگ و عجل) (قربابت و خویشی) (خزلان و خواری) (مهراب عبادت)	۱
۵	گزینه درست املائی را انتخاب کنید. الف) به می ..... دل کن که این جهان خراب ب) با تو اخلاصم دگر شد بس که دیدم ..... عهد بر آن سر است که از خاک ما بسازد خشت (عمارت/ امارت) من که در آتش نگردانم عیار خویش را (نغز - نقض)	۰/۵
۶	جهش ضمیر را در نمونه زیر مشخص کنید و جای اصلی ضمیر را نیز نشان دهید. گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه‌دار سر رشته تا نگه دارد	۰/۵
۷	در کدام گزینه (واو) پیوندی دیده می‌شود؟ الف) خانه را اجاره می‌دادند. از قند و چای گرفته تا تره‌بار و بنشن همه را فراهم می‌کردند. ب) نمایش نیمرخ زندگان رازی در برداشت و از سر نیازی بود.	۰/۲۵
۸	نقش دستور کلمات مشخص شده را بنویسید. الف) یوسف صدیق، وفادار بود. ب) خویشتن از حادثه برتر کشد.	۰/۵
۹	میان واژه‌های زیر، کدام یک دو تلفظی است؟ مشخص کنید. «بندگان، آسایش، مهربان، داستان»	۰/۲۵
۱۰	زمان دقیق فعل در جمله زیر چیست؟ چشم‌هایش دیگر نمی‌خندید.	۰/۲۵
۱۱	هسته و نوع دقیق وابسته‌ها را در گروه اسمی زیر مشخص کنید. «غبطه بزرگ زندگانی»	۰/۷۵
۱۲	کدام قسمت جمله زیر حذف شده است؟ نوع حذف را مشخص کنید. «نیکو خو بهتر هزار بار از نیکو رو»	۰/۵

۰/۵	۱۳	معنای واژه مشخص شده را با کاربرد امروزی آن مقایسه کنید. «شوخ از خود باز کنیم»
۰/۵	۱۴	عبارت زیر را براساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی، مرتب کنید. «بعد از تو روا باشد، نقض همه پیمان‌ها»
۵	ب:	قلمرو ادبی
۰/۵	۱۵	آرایه‌های جناس و واج‌آرایی را در نمونه‌های زیر بیابید و بررسی کنید. الف) چو در وقت بهار آیی پدیدار ب) بوسه زن بر سر و بر دوش من حقیقت پرده برداری ز رخسار
۰/۵	۱۶	در جمله زیر میان کدام واژگان سجع وجود دارد؟ آنها را مشخص کنید. «نبینی که یوسف را از روی نیکو، بند و زندان آمد و از خوی نیکو، امر و فرمان آمد.»
۱	۱۷	آرایه‌های ادبی ایهام، تلمیح و حس‌آمیزی را در نمونه‌های زیر بیابید و کاربرد آن را بررسی کنید. (دو معنی واژه دارای ایهام را بنویسید) الف) شیرین‌ترین شیرین لبخند ب) به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب ج) گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد ببر لبان اراده‌ت که غلم کند به عالم شهدای کربلا را گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید
۰/۵	۱۸	در بیت زیر بخش مشخص شده دارای چه آرایه‌ای است؟ منظور از این کلمه در متن چیست؟ زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت ناچار کاروان شما نیز بگذرد
۰/۵	۱۹	در نمونه‌های زیر معنای کنایه‌ها را بنویسید. الف) به دیوار و عمله بناها نگاه می‌کرد و همه بدبختی خود از چشم آنها می‌دید. ب) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم.
۲	۲۰	بیت‌های زیر را کامل کنید. الف) گر در طلبت رنجی ..... ب) دل اگر خدانشناسی .....
۸	ج:	قلمرو فکری
۴	۲۱	معنای عبارت‌های زیر را به نثر روان بنویسید. الف) راست به مانند یکی زلزله ب) در حوض هم می‌توان عزیز بود. (۰/۵) ج) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام د) تویی خلاق هر دانا و نادان ه) چنان که هستی بر نشین و نزدیک من آی و) در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود. (۰/۵) ز آهنگ کید و عداوت کردند (۰/۷۵) داده تنش بر تن ساحله یله (۰/۵) بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد (۰/۷۵) (۰/۲۵) (۰/۷۵)

باسمه تعالی

آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

کلاس:

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

پایه: دهم

رشته: ریاضی و تجربی

نام درس: فارسی

تاریخ آزمون: دی ماه ۱۳۹۷

صفحه ۳ از ۳

۰/۲۵	۲۲	آیه «و مکروا و مکر الله و الله خیر الماکرین» با کدام گزینه ارتباط معنایی دارد؟ الف) در مقابله جفا، وفا کرد و ملک تعالی او را دولت بر دولت زیادت کرد. ب) تدبیر برادران برخلاف تقدیر رحمان آمد.
۰/۵	۲۳	در جمله زیر نویسنده بر کدام ویژگی اخلاقی تأکید می‌کند؟ «اثر غم و شادی پیش مردمان بر خود پیدا مکن»
۰/۵	۲۴	ویژگی شاعرانه «صبا» در بیت زیر چیست؟ صبا بر آن سر زلف ار دل مرا بینی ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد
۰/۵	۲۵	در بیت زیر، شاعر چه دلیلی برای شکوفایی گل‌ها در فصل بهار آورده است؟ گل از شوق تو خندان در بهار است از آنش رنگ‌های بی‌شمار است
۰/۵	۲۶	مقصود از عبارت «همچون مروارید در دل صدف کج و کوله‌ای سال‌ها بسته ماند» چیست؟
۰/۵	۲۷	عبارت زیر به چه مفهومی اشاره می‌کند؟ «این هر دو حال به مدت بیست روز بود و این فصل بدان آوردم تا مردم بدانند که به شدتی که از روزگار پیش آید، نباید نالید و از فصل و رحمت کردگار ناامید نباید شد.»
۰/۵	۲۸	در جمله زیر «عقل» با چه ویژگی‌هایی وصف شده است؟ چرا؟ «چندان تناوری و بلند/ که به هنگام تماشا/ کلاه از سر کودک عقل می‌افتد»
۰/۲۵	۲۹	گوینده بیت زیر دارای کدام ویژگی اخلاقی است؟ گفت در این معرکه یکتا منم تاج سر گلبن و صحرا منم
۰/۵	۳۰	مفهوم بیت زیر را بنویسید. چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
۲۰	جمع بارم	